

κάστην παρὰ τὴν στοάν τοῦ Ἀδριανοῦ ἢ τὸ χορηγιὸν τοῦ Θρασυβούλου μνημεῖον, στρέφομεν μὲν ἐνίοτε ἐπὶ τὰ ἐρείπεια τὸ βλέμμα, ἀγνοοῦμεν ὅμως τίνος οἰκοδομήματός εἰσι λείψανα; Πόσοι δὲ ἄλλοι ἀναβαίνοντες εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, θαυμάζομεν μὲν τὸν Παρθενῶνα, διότι ἠκούσαμεν ὅτι πρέπει νὰ θαυμάζεται, καὶ βλέπομεν τὸ παρ' αὐτὸν βᾶθρον τοῦ Ἀγρίππα, οὐδέποτε ὅμως ἐμάθομεν τί ἦτο ὁ Παρθενὼν καὶ ποῖος ὁ Ἀγρίππας; Καὶ ὅμως σεμνυνόμεθα ὅτι κατοικοῦμεν « τὴν λαμπροτάτην πόλεων πασῶν ὁπόσας ὁ Ζεὺς ἀναφαίνει, » αὐτὴν ἐκείνην ἣν καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου ἡμισφαίριου ἔρχονται οὐχὶ ἀπλῶς ἵνα θεαθῶσιν, ἀλλὰ καὶ ἵνα θηρευθῶσι καὶ μελετηθῶσι τοὺς σωζομένους θησαυροὺς τῆς τέχνης, ἕστωσαν καὶ συντετριμμένοι καὶ κολοβοί. Οἱ προπάτορες ἡμῶν ἠξίουσαν « ὅλην ἐν ταῖς Ἀθήναις τὴν Ἑλλάδα, ὅλην τὴν Ἰονίαν, » καὶ « ὅπερ ἐν ὀφθαλμῷ κόρη ἢ ἐν ψυχῇ λογισμὸς, τουτὶ ἐν Ἑλλάδι Ἀθῆναι. » Καὶ τοῦτο μὲν ἦτο ἀληθέστατον τὸ πάλαι· ἀλλὰ καὶ σήμερον ἴσως δυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν μετὰ τινος θάρρους ὅ,τι ἐκεῖνοι ἔλεγον, οὐ μόνον διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν σωζομένων ἀρχαίων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀνάπτυξιν, ἥς ἐνεκα καὶ ἡ ἔσω καὶ ἔξω Ἑλλάς, καὶ πᾶσα ἡ Ἰονία ζῶσιν ἐν Ἀθήναις, ἀπ' αὐτῶν ἀρυόμεναι καὶ διδασκαλίαν, καὶ παραδείγματα, καὶ τρόπους, καὶ εἰς αὐτὰς καὶ μόνως ἀτενίζουσιν τοὺς ὀφθαλμοὺς.

Ἐκ τούτου συμπεραίνομεν ὅτι ἂν καὶ πολιτικῶς καταφέραμεν τὴν κλεινὴν ταύτην πόλιν εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν ἦτο καὶ ἐπὶ Ἰσοκράτους, ὅς τις ἔλεγεν αὐτὴν « ἐνεπιδημῆσαι μὲν ἀρίστην, ἐνοικῆσαι δὲ μὴ ἀσφαλῆ, » τὸ γόητρον αὐτῆς εἶναι ἀκαταμάχητον.

Τὸ γόητρον λοιπὸν, τὸ ἐκ τῶν ἀρχαιοτήτων, ἐννοοῦμεν κάλλιστα ἐπεξερχόμενοι τὴν *Τοπογραφίαν* τοῦ Κ. Ρόκ καὶ τὸν *Περιηγητὴν* τοῦ Κ. Πανταζῆ. Ἀλλ' ὅπως ἐννοήσωμεν καὶ τὸ δεύτερον, τὸ ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀναπτύξεως, καλὸν ἦτο ἂν ἄλλος μὲν Ρόκ ἐπαχείρει νὰ φιλοπονήσῃ τὴν ἠθογραφίαν τῶν νεωτέρων Ἀθηνῶν, ἕτερος δὲ τις Πανταζῆς ἢ καὶ αὐτὸς οὗτος, διότι ἐπιτήδειος μὰ Δία ὁ Ἀθηναῖος ἀνὴρ, νὰ ξεναγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια, τὸ πανεπιστήμιον, τὰς βιβλιοθήκας, τὰ τυπογραφεῖα, τὰ μουσεῖα καὶ τὰ ἐργαστήρια τῆς τέχνης, ὅπως δείξῃ ἡμῖν τὸν δάκτυλον τῆς ἐξουσίας, ὅς τις, πλὴν τῶν πολιτικῶν, ἅτινα ἐρρύθμισεν καὶ ρυθμίζει ἀξιολόγως, διατάσσει καὶ τακτοποιεῖ μετὰ τῆς αὐτῆς προνοίας καὶ τὰ τῆς ἠθικῆς διαίτης τῶν πολιτῶν.

Καὶ ἄλλο δέ τι κοινὸν ἔχουσιν οἱ τοπογράφοι τῶν Ἀθηνῶν, τὸ ἐξῆς· ἀμφότεροί εἰσι τεττιγοφόροι, ἂν καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐπωνυμίας εἰκάζεται, δὲν εἶναι ἀγνὸς γηγενής. Ὁ ἐκπονήσας τὴν *Τοπογραφίαν* ὁμοιάζει κατὰ τοῦτο πρὸς τὸν

Ἀντισθένη, ὅς τις πατέρα μὲν ἔχων Ἀθηναῖον, μητέρα δὲ Θρᾷσαν ὠνειδίζετο ὡς μὴ ἄχραντος αὐτόχθων. Καὶ ἂν τὸν ἔχοντα τὸν ἕνα τῶν γεννητόρων ἰθαγενῇ ὠνειδίζον οἱ Ἀθηναῖοι, φαντάσθητε ὁποίας καὶ ὁπόσας ἀμάξας λοιδωριῶν θὰ κατεσιέδαζον κατὰ τῆς καρφαλῆς τῶν ἐχόντων καὶ τοὺς δύο, ὡς οἱ πλείους ἡμῶν, ξένους! Ὁ Ἀντισθένης ὅμως, ἀνὴρ γενναῖος, εὐδοκμήσας εἶπερ τις ἄλλος εἰς τὴν ἐν Τανάγρα μάχην, ὥστε νὰ βιάσῃ καὶ αὐτὸν τὸν Σωκράτη ν' ἀναφωνήσῃ ὅτι καὶ ἐκ δύο Ἀθηναίων ἂν ἐγεννᾶτο δὲν θὰ ἠνδραγάθει τοσοῦτον, ὁ Ἀντισθένης λέγομεν ἐκφραλίζων τοὺς μεγαλαυχοῦντας ἐπὶ τῷ εἶναι γηγενεῖς, μὴ ταράττεσθε, ἔλεγε, δὲν εἰσθε εὐγενέστεροι τῶν κοχλιῶν καὶ τῶν ἀκρίδων· « μὴδὲν εἶναι κοχλιῶν καὶ ἀττελέδων ἀγενεστέρους. »

Ἀλλ' εἴτε ἀττελέβοι εἴτε οὐ οἱ ἡμέτεροι ἀτθιδογράφοι, ἀδιάφορον πρὸς τὸν ἀναγνώστην· ἀρκεῖ ὅτι ἀξία λόγου καὶ ἡ ἐκ τῶν δύο συγγραφῶν ὠφέλεια. Τὴν τοῦ Κ. Πανταζῆ μάλιστα ὡς ἑλληνιστὶ γεγραμμένην καὶ ἐκ πολλῶν δοκίμων συγγραφῶν ἐρανισθεῖσαν συνιστῶμεν πρὸς τοὺς ἡμετέρους συμπολίτας καὶ ὁμογενεῖς. ἔχουσι δὲ ἀμφότεραι καὶ τοπογραφικοὺς πίνακας ἐπιμελῶς κεχαρμαγμένους, ἡ δὲ τοῦ Κ. Ρόκ καὶ εἰκόνας ἐντέχνως ξυλογραφηθείσας ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Γαλλίας.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

(Συνέχ. ἴδε φολ. 455.)

ΙΣΧΥΣ ΤΗΣ ΑΘΩΟΤΗΤΟΣ.

Λιοντάρη μεγαλόψυχο
Ποῦ βράχι βράχι πάει,
Ποῦ κάμπους δάση ἀπέραντα
Ἀτάραχο περνάει
Καὶ συχνὰ ρίχνει ὀπίσω του
Περίφανη ματιά·

Εἶναι λιοντάρη ὁ δίκαιος
Καὶ τὴ ζωὴ διαβαίνει
Μὲ τὴ ψυχὴ του δλόγυρα
Ἀπὸ ἀρεταῖς στεμμένη,
Δὲν τρέμει ἐμπρὸς στὰ στέμματα
Τὸ χάρος δὲν ψηφᾷ.

Ποῦ κῦρε τόση δύναμι
Ἡ ταπεινὴ καρδίᾳ του
Καὶ κάμνει κόσμου σάλεμα
Ἡ φλογερὰ λαλιά του.
Κι' ἀχνάρι' ἀφίνει ὀπίσω του
Ποῦ ὁ χρόνος προσκυνᾷ;

Ἔτσι μὴ μέρν ἐρώτησα
Κι' ὁ νοῦς μου μ' ἀποκρίθη·
—Εἶναι τῆς ἀθωότητος
Τὰ σιδηρένια στήθη
Ποῦ βάνει ἀσπίδα ὁ δίκαιος
Καὶ θαρραλέως περνᾷ!

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

Ἄνοιξε αὐτὸ τὸ μάρμαρο,
Σκάψε μου αὐτὸ τὸ μνήμα.
ὦ! ποίαν φήμη ἔκρυψε
Τῆς γῆς ἐν μόνον βῆμα!
ὦ! τοῦ μεγάλου ἥρωος
Λείψαν' ἀνδρειωμένα
Στὴν γῆν βαθεῖα θαμμένα
Σὰς χαιρετῶ κι' ἐγώ!

Ἐκστατικὸν τὸ βλέμμα μου
Τὸν τάφον κατοπτεύει,
Ἀλλ' οἶμοι! τὸν ἀνίκητον
Μάτην νὰ ἰδῇ γυρεύει!
Ὀλίγα μόνον χώματα
Ὁ πνίξας τὴν Ἀσίαν,
Εὔρε ἀμοιβὴν τελείαν
Στὸ μνήμα του νεκρός.

Κι' ἂν δι' αὐτὸν ὁ θρόνος του
Μὲ βάρη φορτωμένος
Σκῆπτρον πολλῶν πεζότριξεν
ὥς κόσμος κλονισμένος,
Τώρα σ' αὐτὸ τὸ βάραθρον
Κρημνίσθ' αὐτός κι' ὁ θρόνος
Κατέστρεψεν ὁ χρόνος
Ἀψίδας, βασιλεῖς.

Κι' ἐγὼ ποῦ στὴν παλάμην μου
Κρατῶ τὸ κρύον χῶμα
Ψώνω τὸν βραχίονα
Καὶ μὲ ἀστράπτων ὄμμα
Στρέφομαι πρὸς τ' ἀνάκτορα
Καὶ κράζω· — τ' εἶν' οἱ θρόνοι;
Εἶναι μὴ φουκτα κόνι
Τοῦ κόσμου κραταιοί!!

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΒΕΛ.

Μὲ τὴ λύσσα στὰ ῥιμὰ γράμμενη
Ὁ σκληρὸς ἀδελφός του βαστᾷ
Τὴν ἀντλίτσα ψιλὰ σηκωμένη
Καὶ τὸν Ἄβελ φονεύει μὲ μὴ.

Πέφτει κάτω νεκρός, καὶ τὸ κρῖο
Πρόσωπό του ὄλ' ἀπ' αἷμα νωπὸ,
Γιὰ νὰ μὴ ξαναῖδῃ τὸ θηρίο
Τὸ σκεπάζει μὲ χεῖρι δειλὸ.

Φεύγει ὁ Κάιν μακρὰ τρομασμένος
Ἀλλ' ἡ μνήμη τοῦ τρέχει κοντὰ,
Καταπόδι κι' ὁ Θεὸς ὠργισμένος
Κηνυγᾷ καὶ τὸν πρῶτο φονιά.

Ἐσκοτίνιστ' ὁ ἥλιος τὸ φῶς του,
Καὶ προῖδ' ἀπὸ κίβ τὸν καιρὸ,
Πῶς συχνὰ θεὸς νὰ φαίνεται ἐμπρός του
Ἀδελφὸς νὰ φονεύῃ ἀδελφός!!

Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ.

Μὲ ῥόδα κατασκεπάστη
Τὸ μνήμά της κλεισμένη
Ἡ Μαριάμ ἐπλάγιαζε
Βαθί' ἀποκοιμισμένη.
Ἀλλ' αἴφνης χίλιοι ἔρωτες
Γύρου της φτερουγιάζουν.
Καὶ — — — — — ἔβπνα! τῆς φωνάζουν,
Στολίδι τ' οὐρανοῦ!

Ἐσὸ ποῦ μάννα ἐστάθηκες
Μαζή καὶ κορσιίδα,
Φώτισε τὸν πρᾶδεισο
Μὲ μὴ λαμπή τ' ἀκτίδα.
Ναί, θυγατέρ' ἀμόλυντε
Τοῦ Θεοῦ πλαστοουργοῦ μας,
Ἐλθε καὶ τ' οὐρανοῦ μας
Χάρισε νέαν ζωή! — — —

Σ' αὐτὰ τὰ λόγια ἐξύπνησε
Ἡ ταπεινὴ Μαρία
Κι' ὀλόγυρά της ἔρριψε
Ματιὰ γλυκιά καὶ θεία.
Ματιὰ π' εὐθὺς τὴν ἀνοίξει
Ἐφερε μέσ' τὰ χιόνια,
Τὰ μαῦρα χιλιδόνια
Ἐφερ' ἀπὸ μακράν.

Καὶ σ' ἓνα λαμπρὸ σύγνεφο
Σὰν ἄνασσα γυρμένη
Μ' ἀστέργικα κι' ἀστραπαβροντᾷ
Τριγύρου στολισμένη.
Στοὺς οὐρανοὺς ἀνέθηκε
Γιὰ νὰ τοὺς μακαρίσῃ.
Γιὰ νὰ διπλοφωτίσῃ
Τοῦ Πλαστοουργοῦ τὸ φῶς!

(Ἐπεται συνέχεια.)